

DEN SVENSKA TROLLFABRIKEN

”De här människorna

De lurar till sig intervjuer med hjälp av fejkade identiteter. Syftet: sprida främlingsfientlighet och hat mot politiker, opinionsbildare, journalister och vanligt folk. Eskilstuna-Kuriren med Strengnäs tidning går i dag in bakom kulisserna hos Granskning Sverige – en av landets ledande främlingsfientliga propagandacentraler.

–Hej, jag heter Janne*.
–Hej.
–Jag sitter och läser den här artikeln 'Väktare överfallen i Fröslunda centrum'. Varför går ni inte ut och skriver sanningen? Enligt polisrapporten var det ju utlänningar.
–Men det har väl inget med saken att göra?
–Det har... Det har med saken att göra. Det är viktigt att folk får veta vilka dom är.
Man kan nästan höra vad Eskilstuna-Kurirens chefredaktör Eva Burman tänker i det ögonblicket, när man lyssnar på inspelningen i efterhand: Suck! Inte ett trolldam till.
Det är en riktig iakttagelse. Detta är ett trolldam. Ett i mängden som rings så gott som dagligen till olika svenska nyhetsredaktioner av nät-

”Det kändes Kafkaartat och som i en maffiafilm. Vi satt där med barnen och tänkte: 'Hur kunde det bli så här?'

Niklas Orrenius berättar om hoten som riktades mot hans familj.

troll med påhittad identitet, och som spelas in, klipps om och läggs ut på Youtube i kraftigt redigerad form. Samtidigt som chefredaktören svarar i sin telefon rings andra samtal, till andra journalister på tidningen.
Ringarna är mycket ihärdiga. Ett samtal i minuten från skyddade Skype-nummer tills någon svarar. Inga sms. Inga meddelanden på telefonsvararna. Efter tre eller fyra försök byter de till ett nytt nummer, som om någon registrerade dem i förväg.
Till slut lyfter någon luren och den här gången svarar Eva Burman.
–Sanningen måste komma fram, ropar Janne i luren och låter andfådd.
–Men vad är sanningen? frågar Eva Burman.
–Det ser man ju vad som är san-

ningen. Det är bara att öppna dörr'n så kommer sanningen fram. Vi har ju marockanska gatubarnen här som har vart och levt rullan och de har inga identitetshandlingar och då släpps de ut och...
Några dagar tidigare har Eskilstuna-Kuriren publicerat en artikel om att en väktare blivit angripen av ett ungdomsgäng på Fröslunda torg.
Väktaren fick ett knytnävsslag i ansiktet och en spark i sidan innan de maskerade ungdomarna sprang från platsen.

Flera av angripna kan mycket väl ha haft invandrarbakgrund, eftersom det rörde sig om en händelse i en av Eskilstunas invandratätaste stadsdelar. Men några marockanska gatubarn var det inte fråga om.
Polisen var säker på att det rörde sig om ett lokalt ungdomsgäng. När de första patrullerna kom fram hade bråkmakarna lämnat torget.
Det spelar strängt taget ingen roll för Janne. Han vill gräla och spela in några repliker. Inte ”ställa några frågor”, som han låtsades från början.
Till slut blir Eva Burman irriterad på de rasistiska undertonerna som genomsyrar hans frågor och höjer rösten: ”Det där kallas rasism”, säger hon.
Janne fräser tillbaka.
–Har du öppnat ditt hjärta som Fredrik Reinfeldt sa? Har du tagit hem någon flyktingfamilj?
Efter samtalet klipper han ihop en treminutersversion av det 20 minuter långa samtalet som han lägger ut på sin Youtubekanal under rubriken ”Chefredaktör kallar medborgare rasist”. Den smälter in obemärkt bland det 60-tal bandinspelningar som han lagt ut tidigare. De har titlar som ”10 minuter storgräl med arrogant kärning på SVT” och ”Media mörkar att sosse vill mörda med Kalashnikov”.

Det dröjer inte länge innan nya samtal rings till redaktionen. Och många av de som ringer in efter att ha lyssnat på Jannes trollklipp är öppet hotfulla. Andra nöjer sig med att berätta hur mycket de hatar journalister, politiker och invandrare. Deras ilska har utlösts av klippet med tidningens chefredaktör som nu sprids likt en löpeld via hatsajterna.
När Eskilstuna-Kurirens redaktionsledning summerade de hotfulla situationer som uppstått på arbetsplatsen under 2016 stannade räkneverket vid ett 100-tal telefonsamtal till redaktionen av samma slag som det Janne och hans följarskara stod för.
Så ser vardagen ut på en vanlig svensk lokaltidningsredaktion. Telefontrakasserier mot Eskilstuna-

Kuriren hade redan pågått några veckor när Janne ringde och trollade, men fenomenet är inte nytt och tidningen är inte ensam om att utsättas för sådana trakasserier.
Trollfabriken som sprider Jannes inspelningar heter Granskning Sverige och är en av landets mest välorganiserade propagandacentraler för högerpopulistisk främlingsfientlighet och rent rashat. Det är om Granskning Sverige detta reportage ska handla.
Men låt oss först titta på ett fall till, som visar vilken funktion trollringningarna fyller för de personer som byggt upp propagandacentralen.
På hösten 2015 satt Dagens Nyheters reporter Niklas Orrenius på ett hotellrum i Barcelona och undrade vad han gjorde där.

–Det kändes Kafkaartat och som i en maffiafilm. Vi satt där med barnen och tänkte: 'Hur kunde det bli så här?'
Det var DN:s egen säkerhetsavdelning som rekommenderat familjen Orrenius att åka utomlands tills stormen runt dem lagt sig. Hotbilden var påtaglig. Den såg ut så här:
• En känd högerextremist hade nyligen fotograferat sig själv framför namntavlan i Niklas Orrenius trappuppgång, lagt ut dem på nätet och lovat att komma tillbaka.
• På nätterna ringdes dödshot in till familjen.
• Barnens telefonnummer publicerades i kommentarsfälten hos sajter som uppmanade till hämnd-attacker mot DN-reportern.
Allt detta för att Niklas Orrenius bett kvinnan bakom pseudonymen

Julia Caesar – den främlingsfientliga bloggaren – om en intervju. Något som utlöste en hatstorm med främlingsfientliga undertoner mot Niklas Orrenius i sociala medier.
Några dagar efter besöket skrev Julia Caesar en lång bloggpost om att DN-reportern och en fotograf förföljt och trakasserat henne. Hon framställde det som om de försökt tränga sig in i hennes bostad när de i själva verket knackade på sommarstugans lilla köksfönster för att be om en intervju.
När jag träffar Niklas Orrenius ett och ett halvt år efter hatstormen är han fortfarande illa berörd av det som hände på hösten 2015. Han har nyss stigit av nattåget från Malmö för att ta sig till sin arbetsplats i Stockholm och ställer sin sjömansbag på